

SLOVENSKI NAROD.

ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter veča po pošti prejemani za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za vsa leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za vsa leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računata se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljativne naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopis naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

IV. seja dne 21. junija t. l.

Predsedoval je dež. glavar pl. Detela. Vlado je zastopal dež. predsednik baron Hein.

Zapisnik zadnje seje se je odobril, kakor se je odobrila tudi sestava dnevnega reda, kateri se v zadnji seji ni mogel naznaniti, ker se še ni vedelo, kaj pripravijo odseki za današnjo sejo. Došle peticije in predloge so se odkazale pristojnim odsekom.

Pogorelecem v Kropi se je dovolilo 4000 K podpore. Način razdelitve se je prepustil dež. odboru. Poročal je o tem predlogu posl. Kalan, predlog je priporočal posl. Ažman, ki se je zahvalil vsem strankam, da so omogočile ta sklep in vsem tistim poslancem, ki so še sami kaj darovali za pogorelce.

O računskih sklepih kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899 je poročal posl. Višnikar. Uspeh je dosti ugodnejši kakor je bilo pričakovati po proračunu. Dohodki so se zvišali za 2874 gl., troški pa so se zmanjšali za 3421 gl. Dotacija deželnega zaklada se je vsled tega znižala na 6366 gl. 72 kr. Tako malo deleža že dolgo ni prispevala. Vzrok temu ugodnemu preobratu je regulacija učiteljskih plač. Čisto premoženje se je znižalo za 70 gl. 53 kr. ter je znašalo koncem 1899. l. 32744 gl. 8½ kr. Rač. sklepi so se odobrili.

Isti poslanec je poročal o računskih sklepih normalnošolskega zaklada. Tudi ti sklepi so ugodnejši od proračuna. Dohodki so se pomnožili za 4001 gl. vsled raznih zapuščin, troški pa so se znižali za 794 gl. a bili bi še nižji, da se ni vsled razsodbe upravnega sodišča moralo izplačati remuneracije tistim učiteljem, ki so tudi potem, ko je dež. zbor odpravil nagrade za pouk nemščine, ta pouk nadaljevali. Skupna imovina znaša 112456 gl. Rač. sklepi so se odobrili.

Posl. vit. Langer je poročal o računskih sklepih deželnoškolskega zaklada.

Skupna redna in izvenredna potreščina za leto 1899 je znašala 5089 gl. 77 kr., skupno redno in izvanredno pokritje pa 6733 gl., torej je bilo pokritje večje za 1643 gl. 23 kr. Mimo proračuna za leto 1899 je bilo dohodkov več 813 gl. in stroškov manj 830 gl. 23 kr., torej je bilo dohodkov več za 1643 gl. 23 kr. Proračun izkazuje potreščine 16100 kron, dohodkov pa isto toliko. Potreščina se je zvišala za okroglih 3000 K. Mej dohodki se računa, da bo skupilo za lovske liste znašalo 8100 K, dočim je lani znašalo 5562 K.

Poročevalec je mimogrede omenil, da je dež. odbor najel necega praktičnega sira iz Švice, ki bo na Gorenjskem poučeval v sirastrvu. Računski sklep in proračun sta se odobrila.

Posl. dr. Majaron je poročal o računskem sklepu dež. posojilnega zaklada za l. 1899 in o proračunu za l. 1901. Skupna redna in izredna potreščina kakor tudi redno pokritje je bilo mimo proračuna manjša za 427 gl. 62½ kr.

Ako se skupna imovina v znesku 10.141 gl. 74½ kr. primerja s skupnimi dolgovi v znesku 3.442.541 gl. 74½ kr. se kaže čisti dolg z 3.432.400 gl. kateri se je proti onemu za leto 1898 z 3.494.700 gl. zmanjšal za 62.300 gl. Proračun izkazuje 406704 K, primanjkljaja, katerega je pokriti iz dež. zaklada. Rač. sklep in proračun sta bila odobrena.

Posl. Kalan je poročal o računskem sklepu pokojninskega zaklada dež. uslužbencev za l. 1899 in o proračunu za leto 1901. Dohodka je bilo l. 1899 skupaj 1648 gl. 41 kr., ki se je ves naložil. Imovina je znašala koncem leta 2890 gl. 16 kr. Proračun izkazuje potreščine nad 32226 K, pokritja pa 35696 K, torej prebitka 3470 K. — Odobreno.

O vpeljavi začasnih poučnih tečajev v vinogradništvu na kmetijski šoli na

Grmu je poročal posl. vitez Langer. Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu je predložilo deželnemu odboru posebno poročilo, v katerem je vtemeljevalo potrebo vpeljave posebnih poučnih tečajev za odrasle vinogradarje. Za vinogradnike na Dolenjskem nastajajo pri obdelovanju novih, z ameriškimi trtami cepljenih nasadov neprimerno velike težkoče, bodisi da sami obdelujejo nasade, bodisi da imajo nameščene vinščake. To izvira odtod, ker ti na sadi zahtevajo intenzivnega umnega ravnanja, katero se pridobi na podlagi teoretičnega in praktičnega znanja, kakoršnega podajajo le za to ustanovljene strokovne šole. Takih strokovno izvežbanih posestnikov, posebno mladega naraščaja, je pa na Dolenjskem malo in pouk po njih se razširja le polagoma. Pač se, s potovalnim poukom in s spisi, v ta namen izdanimi, veliko koristnega stori, tudi z oddajanjem cepljenih trt stori se prav mnogo, vendar nam manjka precejšnega števila vzglednih vinogradov, po katerih naj bi se posebno manj izobraženi del vinogradnikov ravnali tedaj, ko so nasadi že zgotovljeni in zahtevajo vsakoletno pravilno obdelovanje. Da se doseže vzgoja zadostnega števila umnih vinogradarjev, treba je osnovati na deželni kmetijski šoli vsako leto začasni vinorejski tečaj, kateri bi trajal po 14 dni, in katerega naj bi se udeleževali izključno le taki obiskovalci, ki imajo vinograde, ali ki delujejo v vinogradih kot vinščaki, torej osebe, ki so v prvi vrsti potrebne, da se teoretično in praktično izučijo v novem vinogradništvu. Da zadobijo ti popolen pouk v vsem potrebnem obdelovanju, in da se korenito izučijo, treba bi bilo, da pridejo dvakrat po en teden v vinogradniški tečaj, in sicer spomladi enkrat in potem meseca junija drugič. Skušnja pa učiti, da bi ta cepilni tečaj v tem času obiskovali posestniki vinogradov samo tedaj, ako bi se jim povrnili stroški, ki jih imajo vsled tega. Ako bi ta tečaj vsako leto obiskalo 20 do 25 vinogradnikov, zadobilo bi se v 3 do 4

letih že prav mnogo teoretično in praktično izvežbanih posestnikov, kateri bi sebi v korist in drugim v vzgled in spodbudo delovali, in dosegel bi se s tem zaželjeni smoter. Deželni odbor poklada posebno važnost na izobrazbo vinogradarjev osobito z ozirom na novo kulturo trt z ameriškimi cepljenkami, in z ozirom na velik kapital, katerega so naši vinogradniki vložili v obnovo vinogradov, je treba skrbeti, da se z umnim, večjim obdelovanjem ta kapital tudi plodonosno izkoristi. Sklenilo se je: Deželnemu odboru dovoli se za dobo petih let letni kredit po 600 kron, s katerim se imajo na deželni kmetijski šoli na Grmu prirediti začasni poučni tečaji za odrasle vinogradarje. Iz omenjene zaloge se imajo revnejšim obiskovalcem pouka podeljevati primerne podpore.

O dovolitvi podpor za šolske zgradbe je poročal posl. Višnikar. Deželni odbor je predlagal svoto 12.000 K, ki naj se razdeli 19 šolskim občinam. Stroški 23 šol, v tem letu zgrajenih, znašajo 528.000 K. Ako bi dežela hotela prispevati za vse te šole 10%, bi morala plačati okroglo 53.000 K. To pa ni mogoče. Tudi je deželni zbor že pred več leti sklenil, da se pavšalna svota 12.000 K ne sme prekoračiti. Zgradbe šol se ne množe. Leta 1899 se je zahtevalo podpor za 56 šol, leta 1900. za 33 šol, letos pa le še 23 šol. Dovolile so se naslednje podpore šolskim občinam:

1. Postojna 2600 K, 2. Senožeče 200 kron, 3. Loški potok 1000 K, 4. Trava 200 K, 5. Kočevska Reka 200 K, 6. Banjaloka 400 kron, 7. Št. Janž (Dvor) 1200 K, 8. Št. Jurij pod Kumom 600 K, 9. Raka 600 K, 10. Hrovaški brod 500 K, 11. Svibno 500 K, 12. Javorje 500 K, 13. Kokra 500 K, 14. Ježica 1000 K, 15. Preska 200 K, 16. Šmartno pod Šmarogorjo 200 K, 17. Orehoviča 200 K, 18. Stopiče 400 K, 19. Rova 1000 K.

Posl. Schweiger je prosil deželne predsednika, naj poskrbi, da bo deželni šolski svet ukazal napraviti na vseh šolah, starih in novih, strelovode.

LISTEK.

Bacili ljubezni.

Spisala Marica Strnad.
(Konec.)

III.

Mesec dni pozneje se je pa že govorilo o N... skih diletantih Ne, takega življenja še ni bilo v N. Hm! Človeka je treba, kateri prinese življenje v družbo. Kdo bi se bil mislil, da je ta Kumič tako izvrsten družabnik!...

Vršile so se priprave za igro „Nič ne pomaga“. Glavni ulogi sta bila v rokah Kumiča in Milice. Notarka je seveda hotela vso igro prej prečitati, ali ni je dočitala. Prišedši do mesta, kjer bi se morala Kumič in Milica poljubiti, zaprla je knjigo in rekla Milici, da iz te moke ne bo kruha. „Naj kdo drugi prevzame to ulogo; sosedova Tončka n. pr., saj ni, da bi morala igrati ravno Milica.“

Hčerke pa navadno mislijo povsem drugače nego njihove majčice, in tako je Milica dejala sama pri sebi. „In zakaj bi ravno Tončka igrala mojo ulogo ... in ravno Tončka!“

Milica je bila očetov biser, in oče je bil ravno živo nasprotje svoje soproge. „Nič ne pomaga“, je dejal, „Milica bo igrala, ako želi sama.“

Notarjeva gospa ni ves dan nič jedla,

tri dni ni nič govorila, končno, pa se je vendar morala udati. „Dobro! igray,“ je rekla Milici, „a v resnici se ne smeš dati poljubiti. Da ga ti ne boš poljubila, o tem sem prepričana. Samo z lici se približajta!“

Milica je bila seveda živo prepričana, da ji ni možno storiti drugače, nego po materinih nazorih. Kako bi mogla poljubiti Kumiča na odru pred toliko očmi ... A Tončka bi tudi ne mogla gledati v najlepši ulogi in najsi bi bila prisiljena Kumiča trikrat poljubiti prav na usta ...

Svoje uloge so znali igralci in igralke kakor očenaš. Notarjev pisar, kateri je bil angaževan za šepetalca, je bil celo nevoljen radi tega, ker mu je bil Kumič namignil, da je uspeh igre kolikor toliko odvisen od spretnega šepetalca. Igra „Nič ne pomaga“ se vrši na vasi, v bližini nekega grada in pa v mestu na cvetličnem trgu.

Osebe so: Zaplotnik, vrtnar — gospod notar. Jelvica, njegova hči — Milica. Jože, grajski lovec — gospod Kumič. Mici, grajska sobarica — Tončka. Petko, vrtnarski vajenec — Janko. — Nekaj branjev in vaške mladine.

Vsebina: Jelvica in grajski lovec se rada vidita. V grad pride nova sobarica, pretkana in cvetoča devojka. Jože se zmoti ž njo in zanemarija Jelvico, kar je staremu Zaplotniku bilo zelo ljubo. Kmalu pa izprevidi Jože veliko razliko med Jelvico in

Miciko. Zopet hoče zakuriti na starem ognjišču in se povrniti k svoji prvi ljubici, a oče mu pokaže vrata. Jelvica in Jože trpita oba na svoji nemili usodi. S posredovanjem vrtnarskega učenca si dasta sestanek na vrtu v jasminovi lopici. Prošnje, jok, očitanje ... končno pa vendar sprava. In ravno v odločilnem momentu, ko ves iz sebe Jože zakliče: „Nič ne pomaga, nič ne pomaga, moja boš Jelvica!“ in jo burno privije na srce in poljubi, zasači ju oče Zaplotnik. Sprava je hud, a videvši Jelvičine solze in Jožetov kes, obrne se z besedami: „V drugič pa ne bodita tako nerodna!“

„Oče, zlati oče, saj mi boste dali Jelvico, potem pa ...“

„Pojdimo! Kaj bodo mati rekli! ...“

Kako izvrstno je igrala Jelvica! Notarka je bila ponosna na njo. Le to jo je grizlo, češ, ako bo do konca igrala tako naravno, potem ne vem, če se ne bo spozabala in Kumiča poljubila. Že doma pri vajah ji je rekel notar, da naj ne bo smešna, saj Kumič ni tako negalanten, da bi jo pustil škodo trpeti. Bo že vrnil poljub Milici. Gospa ga je pa pisano pogledala, mené, naj pošlje svoje dovtype v bolnišnico, in da iz norcev rada pride resnica.

Notar svojih dovtipov ni poslal v bolnišnico, a iz norcev je res prišla resnica.

Ko je v zadnjem prizoru tretjega dejanja stal Jože ves razburjen pred Jelvico

in jo živo zagotavljal, da je ona njegova prva prava ljubezen, čeprav je ljubil že desetkrat prej, in da le ona mora biti njegova žena, kar je najprej možno, pozabila je na občinstvo, pozabila, da je Jože v navadnem življenju učitelj, ona pa notarjeva hči, pozabila je mamo in ves svet in v prijetni onemoglosti padla v naročje poljubljajočega jo Jožeta. Zastri zavesa se! ... Ta dva pa znata! Mani se vidi, da je to več nego gledališče! Gospa, kako naravno sta igrala Kumič in Milica! ...

Ne, tega ni mogla več prenašati notarjeva gospa. Kmalu se je poslovila in odšla.

Notar pa je še pozno v noč sedel s Kumičem pri kapljici vina ...

Milica se niti prikazala ni po predstavi. Drugo jutro je ni bilo k zajutreku. Bala se je mame. Prosila je očeta k sebi. V potoku solz mu je povedala, da se s Kumičem ljubi.

„Pojdimo!“ dejal je notar, „kaj bodo mati rekli!“ ...

Na prihodnjem jour-fixu sta se predstavila zaročenca Kumič in Milica, in prve dni nove spomladi sta obhajala svojo poroko.

Gospa tašča je pa dejala svojemu zetu, odhajajočemu z Milico na potovanje: „Ti, ti! na vsak način si jo otroval z bacili ljubezni, drugače ne bi bila nikoli tvoja ...“

Po poročilu posl. Višnikarja se je prošnja župnika v Zaplani za podporo neke naprave ondodne šole odstopila deželnemu odboru.

Posl. Lenarčič je izrazil začudenje, kako pride župnik do tega, da pošilja dež. zboru take prošnje, ne da bi se prej obrnil do krajnega šolskega sveta, ki ima vendar prvo besedo pri tem.

Posl. Jelovšek je poročal o dovolitvi prikladi za cestne namene. Sklenilo se je pooblastiti deželni odbor, da onim okrajno-cestnim odborom, kateri z 20% priklado ne morejo izhajati, za leto 1902 — pri strogo dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenih ter zadostno opremljenih proračunov v okviru za ustanovitev teh pri spevkov obstoječih določil brez izdaje posebnega deželnega zakona, — dovoli priklade presegajoče 20%, k neposrednim davkom z izvanrednimi dokladi vred, izvzemši doklado na osebni dohodninski davek ter zakrde predpisa in pobiranja teh prikladi uradni, kar je treba.

Posl. dr. Tavčar je poročal o prošnji županstva v Horjulu, da se ne zgradi okr. cesta Podlipa Žiri. Županstvo se obrača proti strahu, ki ga ni, ker še ni nič sklenjenega v tej zadevi. Horjulci so torej pregodaj začeli streljati. Prošnja se je odstopila dež. odboru.

Posl. Jelovšek je poročal o prošnji okrajnocestnega odbora v Višnjigori, da se razširi okrajna cesta Ivanče-Gorica-Muljava. Ker je prošnja vseskoz brez utemeljevanja, se je ista vrnila prosilcem, deželnemu odboru pa se je naročilo, naj tacih prošenj sploh več ne sprejema. Po poročilu istega poročevalca se je prošnja županstva v Strugah za preložitve okrajne ceste Prilipa-Čatež odstopila deželnemu odboru.

O prošnji županstva v Iški vasi, da se zgradi nova cesta iz Iške vasi na Gorenji Ig, je poročal posl. Šubic. Prošnja je bila nezadostno opremljena. Dasi gre za 6 km dolgo cesto v hribe, ni bil prošnji predložen niti načrt niti troškovnik. Sklenilo se je principialno, to in sploh vse take in jednake prošnje odkloniti.

Po poročilu posl. barona Rechbacha se je prošnja županstva Morovec, Kočevska Reka, Lienfeld in drugih za napravo okrajne ceste Kočevska Reka Morovec odstopila deželnemu odboru, in isto tako prošnja posestnikov iz Ilovegore, o kateri je poročal posl. dr. Tavčar, da se davčna občina Ilovogora izloči iz občine Krka ter združi z občino Račno.

Posl. Lenarčič je poročal o prošnji avstrijskega društva za lončarsko obrt na Dunaju, da se vpelje majhna oblika za opeko. Sklenilo se je, naročiti deželnemu odboru, naj stavbni urad to stvar prestudira in potem o njej poroča. Zajedno se je sklenilo, naj deželni odbor v prihodnjem zasedanju predloži modernim zahtevam odgovarjajočo premembo deželnega stavbnega reda.

O vlogi okrajnega sodišča v Senožečah glede kazenskega pregona poslance Zelena je poročal posl. dr. Tavčar. Posl. Zelen je imel v svoji hiši v Senožečah 50 K vredno, prav lepo harmoniko (Veselost), ki bi bila dobro služila v predpustnem času. (Veselost.) Ravno tedaj, ko bi se je bilo rabilo, pa je izginila ta lepa harmonika. Sumilo se je, da jo je vzel neki topničar. Gosp. Zelen je vsled tega pisal topničarskemu zapovedništvu pismo, v katerem je popisal vse lastnosti njegove lepe harmonike (Veselost) in prosil, naj se topničarju naroči, da pošlje harmoniko nazaj. Ta odstavek, ki kaže, da je g. Zelen nekoliko jurista, je dal povod tožbi. Odstavek je previdno stiliziran, tako da se ne more reči, da je g. Zelen storil z njim žaljenje časti. Ali je g. Zelen dobil krasno harmoniko nazaj, se ne ve, in vsak način je do predpusta še dosti časa, da si omisli drugo. Odsek je mnenja, da Zelen s svojim pismom ni storil nikakega žaljenja na časti, in da je stvar sploh zastarela. Govornik je predlagal, naj se torej kazenskosočno postopanje proti poslancu Zeleni ne dovoli, kar je bilo sprejeto.

O prošnji posestnikov iz Pristave pri Trziču za podporo za napeljavo vode na planino Kofce je poročal posl. Šubic. Sklenilo se je, prošnjo odvrniti, ker ni utemeljena.

O prošnji posestnikov v Preloki za podporo za napravo vodovoda je poročal posl. Božič. Ta prošnja se je odklonila.

Isti poročevalac je poročal o prošnji vaščanov iz Zadloga pri Črnem vrhu, da bi deželni tehnik izdelal načrte za trebljenje požiralnikov in napravo vodovoda. Govornik je pojasnil razmere, na kar se je naročilo deželnemu odboru, da pošlje tehniku, ki naj izdelata načrte za vodovod in za trebljenje požiralnikov.

Po poročilu posl. barona Schwegla se je Ani Freyer dovolilo daljno uživanje miloščine letnih 50 gl. za dobo dveh let.

Po poročilu posl. viteza Langerja se je društvu v varstvo avstrijskega vinarstva na Dunaju dovolilo 50 K.

Po poročilu posl. grofa Barbota se je vpokojenemu pazniku Emanuelu Kovačiču miloščina letnih 200 kron podaljšala za tri leta.

Poslanec Modic je poročal o prošnji okrajno cestnega odbora v Trziču za podporo za preložitve ceste v Kovorji ter predlagal, naj se odkloni.

Posl. dr. Schaffer je priznal, da se je v ta namen že veliko žrtvovalo, in da je cestni odbor storil znatne napake, a ker je odbor v slabih razmerah in ima plačati 23 000 gl. dolga ter bo moral zopet veliko žrtvovati za to cesto, je govornik predlagal, naj se prošnja odstopi dež. odboru, da stvar preišče, in če se izkaže potreba, dovoli primerno podporo. Zbornica je sprejela predlog dr. Schafferja.

Po poročilu poslanca Kalana se je prošnja Marije Toman za podporo odklonila, Mariji Androjna se je miloščina letnih 240 kron podaljšala za tri leta in Marjeti Ahčin dovolila za tri leta miloščina letnih 100 K.

Po poročilu posl. dr. Papeža se je prošnja gospodarkega odbora vasi Buje za podporo za napravo dveh kalov odstopila dež. odboru, istotako tudi prošnja Jakoba Demšarja iz Starevasi pri Žireh za podporo za uravnavo Račne, slednja z naročilom, da naj deželni odbor poskrbi kar v tem oziru treba.

Posl. dr. Majaron je poročal o uravnavi prejemkov slug na veliki realki v Ljubljani. Dež. zbor je pritrdil sklepu občinskega sveta ljubljanskega z dne 21. nov. 1899, s katerim so bili pričeni s 1. januarjem 1900 urejeni prejemki za slugo na c. kr. veliki realki v Ljubljani, in sicer: letna plača z 900 K, dve petletnici po 100 K, ter za one sluge, katerim se ne more odkazati naravnega stanovanja, aktivitetna doklada 20%, letne plače, za katere prejemke pa morata dežela kranjska in mestna občina ljubljanska plačevati vsaka po 50 odstotkov.

Posl. grof Barbo je poročal o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za l. 1899 in o proračunu istega zaklada za l. 1901. Računski sklep kaže, da je vsa potrebščina leta 1899 znašala 100 570 gold. 76 $\frac{1}{2}$ kr., v primeri s pokritjem 89 885 gl. 99 $\frac{1}{2}$ kr., je bilo potrebščine več za 10 684 gold. 77 kr. Imovina se je vsled odpisa in vsled prejete zaloge od deželnega zaklada za pokritje primankljaja zmanjšala za 15 418 gold. 20 $\frac{1}{2}$ kr. ter znaša 136 289 gl. 77 $\frac{1}{2}$ kr. Proračun izkazuje potrebščine 193 519 K in pokritja 178 710 kron, torej primankljaja 14 809 K.

Po poročilu posl. grofa Barbota se je prošnja okrožnega zdravnika vdove Otilije Globočnikove za pokojnino kot neutemeljena odklonila. Istotako sta se odklonili prošnji okrožnega zdravnika dr. Ant. Perkota za izpregled prekoračenja normalne starosti in prošnja okrožnega zdravnika dr. Josipa Wurnerja za doklado.

Po poročilu posl. Kalana se je prošnja bivšega deželnega dacarja Ivana Šabca za nagrado odklonila.

Prihodnja seja bo v torek ob 9. uri dopoludne.

V Ljubljani, 21. junija.

Trojna pogodba.

Brnske mladočeške „Lidove Noviny“ so začele prinašati serijo člankov, ki se tiče pogodbe z Ogrsko, pogodbe med Nemci in Čehi ter pogodbe Avstro-Ogrske z inozemstvom. Člankar trdi, da je bodoča konstelacija v parlamentu in vse, kar je s tem v zvezi, odvisna od pogodbe z Ogrsko in z inozemstvom. Kritični trenutek za češko in avstrijsko politiko bo šele prišel. Za Čeha pa nastaja vprašanje: ali morejo vstopiti v večino? Odgovor more biti le po gojen. Ako se Čehom vstop omogoči, bodo vstopili. Vsekakor morajo Čehi zapustiti trmasto stališče, da nočejo biti v večini ter da nočejo biti člani eksekutive in uprave. Nasprotno, Čehi morajo to zelo za-

htevati, da dobé vpliv in moč na vlado. Ali pridobiti bo Čeha s politikom, ki bo baš nasprotna oni, ki je odpravila jezikovne naredbe. Pogodba s Čehi boji vladi primum necessarium, prva stopinja za nadaljnjo akcijo.

Zahteve Slovakov.

17. t. m. so imeli ogrski Slovaki v Turocz-Szt. Martonu kongres, na katerem so sklenili, da posežejo letos v državno-zborske volitve aktivno. Sprejel se je tudi program narodnih in političnih zahtev. Ta program pravi med drugim: Mi zahtevamo edinstvo, nedeljivost in neodvisnost svoje ograde domovine. Kot Slovaki zahtevamo priznanje in enakopravnost slovaščine v šoli, na sodišču in v uradu. Mi želimo revizijo cerkvenopolitičnih zakonov, posebno odpravo interkonfesionalnih zakonov in avtonomijo cerkve. Mi zahtevamo, da postavi država ljudsko šolo v vsakem oziru na naravno podlago, da napravi trgovske in obrtne šole in sploh ustvari zakone, ki bodo dvignili narod kulturno in gospodarsko. Mi smo za avtonomijo občin in okrajev. Potem zahtevajo Poljaki, naj se uravnajo reke, naj se jim da enaka splošna volilna pravica in svoboda zbiranja in društvenega življenja.

Car in ruski akademiki.

Dan pred rojstvom četrte hčerke je izdal car povelje, da je vse akademike, ki so telesno pobabljeni ali katerih rodbinske razmere so slabe, takoj oprostiti vojaščine, dasi so kaznovani radi znanih nemirov, ki so se vršili meseca marca t. l. Oni dijaki, ki služijo dalje, pa imajo zopet vse svoje akademične pravice, katere so bili s kaznijo izgubili. Odsluženi čas pa se vsem kaznencem-akademikom zaračuni. To povelje je vzbudilo na Ruskem seveda največje zadovoljstvo, saj se je pričakovalo že davno. Tudi na Ruskem je mladina nada naroda, in tudi bodočnost Rusije je odvisna od naraščaja. Zato pa je bil vzaljen ruski narod, da se je tako surovo ravnalo z akademiki, s katerimi simpatizuje najboljša ruska inteligenca, in ki so se docela opravičeno potezali za izvestne reforme na vseučiliščih; vzaljen pa je bil zlasti vojaški stan, da ga smatra vlada za nekako kaznilnico ali kazensko institucijo, za sramoten posel, h kateremu se sili kaznence. Novi naučni minister general Vanovskij je energičen in napredno misleč mož, ki ravna z dijaki vse drugače, kakor se je ravnalo prej, in ki deluje z vso odločnostjo za potrebne reforme. Tudi car je z njim. Najnovejši carjev ukaz je nedvomno sad obeh. Ali ta ukaz, kakor je simpatičen in dobro došel, razkriva tudi žalostno dejstvo, da se je ravnalo z akademiki še surovejše in brezobzirnejše, kakor so pisali evropski, židovski in antisemitski listi. Ta ukaz izdaja doslej neznano dejstvo, da so na Ruskem vtnikli med vojake tudi take akademike, ki so bili telesno pobabljeni in bolni, in pa take, katerih domače, rodbinske razmere so slabe in revne, ki so skrbeli za svoje mlajše brate ali za bolno staro mater. To priznanje je za rusko vlado nečastno, ker kaže, s koliko kruto in nečloveško brezobzirnostjo se je postopalo. Ali bo moglo carjevo povelje nastalo škodo, uničeno zdravje i. dr. popraviti, je jako dvomljivo.

Občni zbor kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 21. junija.

V veliki dvorani „Mestnega doma“ bil je včeraj dopoludne letošnji redni občni zbor družabnikov c. kr. kmetijske družbe kranjske, katerega se je udeležilo okoli 250 članov iz raznih delov dežele. Navzoči so bili tudi deželni predsednik baron Hein, deželni glavar pl. Detela in vladni referent okrajni glavar baron Schönberger.

Občnemu zboru predsedoval je podpredsednik g. Fran Povše, ki je v imenu glavnega odbora pozdravil zbrane družabnike ter izjavil, da za leto 1899. ni bilo občnega zbora deloma zato, ker je bil prezastužni družbeni predsednik, cesarski svetnik Murnik tako hudo zbolel, da se še danes ne more poprijeti dela, deloma pa se je ta prilika porabila, da bi se kolikor mogoče pomirili duhovi, razdraženi po občnem zboru za leto 1898. Ako se ozremo v preteklost, vidimo, da so se v kmetijski družbi vedno najboljši sinovi naroda zbirali k složenemu delovanju; naj bi to bilo tudi v pri-

hodnje tako, saj je položaj našega oratarja tužen in obupen, in se mu more pomoči le s složnimi močmi. Zatorej izrazi podpredsednik svoje veselje, da je pri občnem zboru tudi veleposestvo lepo zastopano ter pozdravi končno deželnega predsednika in deželnega glavarja ter okrajnega glavarja, barona Schönbergerja, proseč jih podpore in naklonjenosti kmetijski družbi.

Deželni predsednik baron Hein izjavi, da se je rad odzval vabilu družbe, kateri prinaša srčen pozdrav c. kr. vlade. Vlada pozna tužne razmere kmetijskega prebivalstva, in si šteje v dolžnost, podpirati kmetovalca v težkem boju za obstanek. Deželni glavar pl. Detela pozdravi zborovalce v imenu deželnega zastopa, ki z veseljem in zadoščenjem opazuje uspešno delovanje kmetijske družbe, katero bo v njenem domoljubnem delovanju tudi v prihodnje drage volje podpiral.

Družbeni tajnik, ravnatelj Pirc je naznanil, da je pri občnem zboru zastopano gospodarsko društvo zagrebško ter kmetijske družbe v Gorici, Trstu, Gradcu, Celovcu, Solnogradu, na Dunaju, v Krakovem, Lvovu, Lincu in Opavi; potem pa se je prešlo k drugi točki dnevnega reda, to je k poročilu o delovanju glavnega odbora za leti 1899. in 1900. Iz obširnega poročila navajamo, da je družba imela koncem preteklega leta 5081 rednih in poleg teh še 19 častnih in 9 dopisujočih članov. Na novo so bile ustanovljene podružnice: Knežak, Borovnica, Št. Janž, Kranjskagora, Lože, Vrhpolje, Zgornji Logatec, Planina pri Vipavi, Zagorje na Pivki, Sušica, Selca, Skaručina, Šiška in Vrh pri Vinici. Vseh podružnic je sedaj 118, ki se nahajajo po vsi deželi ter so družbi glavna moč. Družba je mnogokrat mogla uspešno delovati le s pomočjo svojih podružnic, posebno pri pospeševanju sadjarstva, vinstva, pri porabi skupnih kmetijskih strojev in pri skupnem naročanju kmetijskih potrebščin.

Izmed družbenih zavodov in podjetij omeniti je v prvi vrsti podkovske šole, kjer so se učenci učili podkovstva ter ogledovanja mesa in živine. Občnemu zboru se je naznanilo, da se je pričelo delati na to, da se podkovska šola preosnuje v modernem zmislu, in da se najbrž pri podkovski šoli ustanovi tudi živinska bolnica. Iz družbene drevesnice se je lani članom oddalo 20 000 visokodebelnih drevesec. Družbena drevesnica je sedaj največja izmed vseh drevesnic v Avstriji, vzdrževanih iz javnih sredstev, in glavni odbor je lahko ponosen na svoje delo, katero je polagoma dovršil v prosep domačega sadjarstva. Tudi v zakup vzeti vzorni dvorec na Viču lepo uspeva ter se je v zadnjih dveh letih oddalo 17 simodolskih in 3 pingavske bike, 2 simodolski kravi in 1 simodolsko telico. V kmetijski gospodinjstvi šoli bilo je tudi pretečeno leto polno število učenk (12), kar je pač dokaz, da je ta šola res potrebna. Družbeno uradno glasilo „Kmetovalec“ izhaja sedaj v 5000 izvodih.

Družba je že pred več kakor 15 leti pričela svojim članom preskrbovati kmetijske potrebščine. Pri preskrbovanju potrebščin pa se družba drži načela, kolikor mogoče oddajati le one potrebščine, ki jih trgovci po deželi doslej niso imeli, ker se vsekakor hoče izogniti konkurenci trgovskemu stanu. Leta 1900 je znašal promet v blagu, katero je družba razposlala podružnicam in posameznim članom, prilično 400 vagonov; denarni promet družbe pa je znašal 671.492 kron.

Občni zbor, ki je iz poročila razvidel vsestransko delavnost glavnega odbora glede izpolnjevanja njegovih dolžnostij, vzel je poročilo z zadovoljstvom na znanje ter izrekel svojo najtoplejšo zahvalo c. kr. kmetijskemu ministarstvu, c. kr. deželni vladi, deželnemu zastopu in kranjski hranilnici, ki so družbo v njenem delovanju vedno izdatno podpirali.

Ko je občni zbor po predlogu odbornika g. Lenarčiča odobril družbene račune za leti 1899 in 1900 ter proračun za leto 1901, prestopilo se je k volitvi družbenega predsednika namesto Ivana Murnika ter štirih odbornikov v glavni odbor. Gosp. ravnatelj Pirc je omenil, da g. cesarski svetnik Murnik zaradi boleznih žal, ne more več prevzeti predsedništva ter je priporočal pri tej priliki, naj bi se složno volili kandidatje, za katere so se zjedini gosposdije izven odbora, in katere tudi glavni odbor toplo priporoča. Taka volitev imela bo blagodejne posledice za družbo in njeno delovanje. Za skrutinatorja pri volitvi

predsednika imenoval je g. podpredsednik g. dvornega svetnika Šukljeja in g. Verderberja z Bleda, za skrutinatorja pri volitvi štirih odbornikov pa g. poslanca Božiča in g. župnika Pibra iz Bohinjske Bistrice.

Pri volitvi predsednika bilo je oddanih 225 glasov in je bil soglasno izvoljen g. deželni glavar Oton pl. Detela, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje ter izjavil, da je na ljubo miru in sprave pripravljen prevzeti častno mesto predsednika. Pri volitvi odbornikov bilo je oddanih 241 glasov in so bili — kakor smo že včeraj poročali — izvoljeni gg. Henrik baron Lazarini, Josip Pogačnik, dr. Tomaž Romih in Viljem Rohrman, kateri so vsi izvolitev sprejeli.

Podpredsednik g. Povše je predlagal, naj občni zbor imenuje g. cesarskega svetnika Murnika, ki si je kot mnogoletni odbornik in predsednik družbe pridobil velike zasluge za prosep kmetijstva, častnim članom. Predlog bil je z burnimi živio-klici soglasno sprejet. Isto tako je soglasno obveljal predlog odbornika g. Lenarčiča, naj se družbeno knjigovodstvo izroči osebi, ki se bo bavila izključno s tem poslom. Glavni odbor se je ob jednem pooblastil, da nastavi družbenega knjigovodjo. —

Ravnatelj Pirc predlagal je potem, naj občni zbor pritrdi odpravi diplomske, takse, kateri je glavni odbor provizorično že sklenil. Pogosto so se slišale pritožbe, da ta taksa ovira pristop družbi, a šele sedaj, ko je deželni odbor dovolil 1600 K v pokritje režijskih stroškov, moglo se je tej želji ustrediti. Občni zbor je brez ugovora pritrdil ukrepu glavnega odbora.

Kot zadnja točka dnevnega reda sledili so predlogi podružnic, o katerih je poročal ravnatelj Pirc. Podružnica v Črnem vrhu stavila je predlog, naj kmetijska družba ustanovi zvezo mlekarških zadrug ker bi se le na ta način lahko doseglo enotno delovanje, kar je pri tako razviti panogi narodnega gospodarstva velike važnosti. Poročevalec omenja, da namerava glavni odbor naprositi c. kr. vladu, naj se privzame potovalni učitelj za Goriško g. Ivančič, tudi za Kranjsko, kateri bi kot strokovnjak mlekarškim zadrugam lahko dal informacije zlasti v komercijelnem oziru. Župnik Hladnik je naglašal potrebo enotnih tiskovnik za mlekarške zadruge, na kar je ravnatelj Pirc izjavil, da bode g. Ivančič v kratkem začel v „Kmetovalcu“ objavljati potrebna navodila, ki se bodo potem natisnila v posebni knjigi. Občni zbor je potem sprejel predlog po družnici Črnovrške.

Podružnica Preserska je nasvetovala, naj kmetijska družba vpliva, da oblasti pri podeljevanju potnih listov za izseljenje najstrožje postopajo, ker je pomanjkanje delavskih moči že sedaj jako občutno. Učitelj Malenšek iz Tuhinja povdarja, naj bi se zlasti agentom bolj na prste gledalo. Ko je še nadučitelj Likozar iz Preserja pojasnil predlog tamošnje podružnice, naročilo se je glavnemu odboru, naj zadevo izroči c. kr. vladi v uvaževanje. Isto tako obveljal je predlog Preserske podružnice, naj se pri licencovanju bikov strožje postopa.

Nadalje razpravljal je občni zbor o predlogih podružnice za Poljansko dolino, naj bi se postaja za licenciranje bikov premestila iz Hotavelj v Gorenjovas. Ker je prošnja opravičena, odstopi se deželni odboru v uvaževanje. Glede prošnje iste podružnice, naj bi se še letos vršilo premovanje goveje živine na Trati, prepustilo se je glavnemu odboru, da izbere tiste kraje, v katerih že dolgo ni bilo premovanja.

Ker je bil s tem dnevni red dovršen, zaključil je podpredsednik občni zbor z živio-klici na presvitlega cesarja, kateremu klicu so se zborovalci navdušeno odzvali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. junija.

— Osebnosti. Poštni oficiali gg. Jos. Flere in Dragotin Butorac v Ljubljani, Pavel Gostiša, Lovro Eržen in Rajko Prelesnik v Trstu ter Jos. Stanke v Gradcu so imenovani za višje poštne oficiale.

— Istrski deželni zbor. Slovenski in hrvaški deželni poslanci istrski so imeli predvčerajšnjim v Trstu posvetovanje, ali naj se udeležijo zasedanja ali ne. Rezultat

posvetovanja je bil, kakor javlja „Edinost“, da so včeraj odšli v Koper.

— Vsesokolaki shod v Pragi. Kakor smo že naznanili, prirede češka sokolska društva na Dunaju poseben vlak v Prago, ki se odpelje v četrtek, dne 27. t. m. zvečer po 10. uri in dospje dne 28. t. m. zjutraj ob 9. uri v Prago. Tega vlaka se hoče poslužiti tudi „Hrvatski Sokol“, ki se odpelje iz Zagreba dne 27. t. m. zjutraj in prestopi na Zidanem mostu na opoldanski brzovlak, ki dospje na Dunaj 10 minut pred 9. uro zvečer. — Iz Ljubljane odhaja dnevni brzovlak ob 11. uri 29 minut zjutraj. Cena za vožnjo do Dunaja in nazaj je iz Ljubljane: 33 kron 56 vin. (III. razred) in 50 K 16 vin. (II. razred). Skupna vožna cena iz Ljubljane do Prage in nazaj v Ljubljano bi bila torej po tej kombinaciji (brzovlak do Dunaja (glej zgoraj) in posebni vlak do Prage 12 K 60 vin. tour retour Dunaj Praga) v III. razredu 46 kron 16 vin., v II. pa primerno gornjim cenam. Na državni železnici pa je vožnja do Dunaja predolga, da bi se moglo vporabiti češki vlak.

— Društveni izlet po dirki. Ker je pevsko društvo „Ljubljana“ iz prijaznosti prelozilo svoje veselico od pol 4. ure na pol 5. uro popoldne, napravi tudi klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ svoj društveni izlet k Čončku pod Rožnikom, ter se odpelje koj po dirki tja. Z ozirom na to premembo, se prične dirka točno ob 3. uri in zato prosimo, da se cenj. gledalci točno ob določeni uri na dirkališču zberejo. Tudi bi bilo želeto, da si vsak gledalec še popred potrebne vstopnice priskrbi, da ne nastane pri blagajni običajno ruvanje in suvanje, vsled česar padejo marsikatera rezke opazke, kar obiskovalce le v nejevoljo spravi. — Vhod na stojišča ni pri blagajni v dnevredu, marveč le pri dvorani in na nasprotni strani proti Šiški

— Umeteljno-obrtno šolstvo. Kakor poroča uradni list, je c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk poklicalo v strokovni tečaj, ki bode od dne 1. avgusta do incl. 9. septembra v Solnogradu za učne moči na umeteljno-obrtnih učnih zavodih tri gospode s Kranjskega. Ti so: Vodja strokovne šole v Kočevju, Jožef Knabl, in učitelja umeteljno-obrtnih šole v Ljubljani Celestin Mis in Ernest Cigoj.

— Iz odborove seje „Slovenske šolske Matice“. Zadnje odborove seje „Slovenske šolske Matice“ so se udeležili: predsednik g. Henrik Schreiner in odborniki gg.: dr. Janko Bezjak, Viktor Bežek, Jak. Dimnik, Francišek Gabršek, Francišek Hubad, Francišek Levec, Andrej Senekovič in Alojzij Strmšek I. Blagajnik, g. ravnatelj And. Senekovič, poroča o denarnem stanju društva. Letnino so vplačali 604 člani: društvo ima dosedaj 9 ustanovnikov. II. Tajnik, g. nadučitelj Fr. Gabršek poroča, kako so se rešili zadnji odborovi sklepi, zlasti oni o preuredbi dosedanjih poverjeništev, ter prebere došle nasvete. Na podlagi taistih se sklene, da se razdele nekatera preobsežna poverjeništvna na manjše okroge, za katere se nastavijo novi poverjeniki, in sicer: za Postojino g. Iv. Thuma, za Ilirsko Bistrico gosp. Mart. Zarnik, za Senožče g. Ivo Trošt, za Vipavo g. Ant. Skala, za Lož g. Ferdo Wigele, za Idrijo g. Al. Novak, za Cerkljico in Logatec g. Iv. Šega, za Novo mesto g. Fr. Vadrnjak, za novomeški okraj g. Bern. Andoljšek, za Žužemberk g. Fr. Koncilija, za Ribnico g. Fr. Štefančič, za Sodražico g. Fr. Verbič, za Pazin g. Ant. Jošt, za pazinski okraj g. Iv. Bunc, za ptujski okraj na desnem dravskem bregu g. Fr. Šoru in na levem dravskem bregu g. Iv. Kavkler. III. Sklene se, da se predloži prošnja za podporo na deželni zbor kranjski, ko izidejo knjige. Za letos nameravani spis „Pouk o prvi pomoči pri ne-zgodah z ilustracijami“ se priobči pozneje, ker ga dotični poročevalec še ne utegne spisati. V „Letopisu“ bode g. tajnik priobčil tudi poročilo o društvenem delovanju in imenik članov. Vzame se naznanje predsednikovo poročilo o sotrudnikih. Poročilo o matematiki za ljudske šole prevzame gosp. profesor L. Lavtar. IV. G. Fr. Levec prevzame pogajanje z različnimi tiskarnami zaradi tiskanja društvenih knjig ter bode v prihodnji seji poročal o dotičnih uspehih. Oblika društvenim knjigam bode taka, kakršno imajo knjige „Slovenske Matice“. Rokopisi morajo biti pripravljeni do začetka septembra, tisk pa dovršen do konca novembra. V. Za leto 1901. dobe društveniki dve knjigi po 10 tiskanih pol in sicer:

1. Pedagogični letopis in 2. Zgodovino kot I. del knjige za realije, spisal Josip Apih. VI. Schreinerjev načrt za didaktiko, ki so ga pregledali gg. odborniki, se ponatisne v „Popotniku“. O najprimernejši terminologiji se bode posvetoval poseben odsek. Društvo namerava izdavat tudi pedagogične šolske knjige za učiteljišča, zlasti vzgojeslovje, ukoslovje, zgodovino pedagogike, čitanke itd. V ta namen stopi odbor v dogovor z deželnim odborom kranjskim, ki naj bi dal društvu primerno podporo, oziroma sam prevzel založništvo ali pa ga prepustil Matici. Pri tem se je izrekla želja, naj bi bile knjige odobrene že v rokopisu. Matica bode pospeševala tudi knjižnico za srednješolsko mladino, in sicer izdajanje šolskih klasikov pōtom dotičnih založnikov. V prvi vrsti se bode obrnilo društvo do „Dramatičnega društva“, da mu prepusti rokopise in starejše izdaje, primerne za srednješolsko mladino, da se predelajo. G. Bežek prevzame sestavo načrta za tako izdajanje. Končno se je posvetovalo še o primernih diplomah za ustanovnike, in o nasvetu „Pedagogičnega društva v Krškem“ glede na izdajo slovenske slovnice.

— Povodenj na Dolenjskem. Piše se nam: Po več dni trajajočem deževju, izstopila je zopet Temenica in povzročila na Dolenjskem ogromno škode. Najlepši travniki, ki so obetali obilo lepo mrve deloma tudi njive, so pod vodo. Kar je bilo pokosenega je največ odneseno, ostalo pa z blatom in drugo nesnago preplavljeno tako, da bo mrva mesto v krmo le v steljo služila. Pokazalo se je nebroj raznih živalij, zlasti škodljivega bramorja, kateri žuga po nekaterih krajih uničiti cele njive in travnike. Ubogi kmetje so bili vsled neugodnega vremena kolikor toliko prisiljeni s košnjo odlašati in mesto lepega vremena so dočakali povodenj. Ta nesreča zadene jih vsako leto in to po večkrat. Na Kranjskem se je že veliko storilo za reguliranje rek. Naj bi merodajni faktorji obrnili svojo pozornost tudi na temensko dolino in potrebno ukrenili, da se povodenj v prihodnje zabrani ali vsaj deloma prepreči.

— Pošta v Preserju. Že dlje časa nam dohajajo jako ostre pritožbe zaradi poslovanja pošte v Preserju. Želeti bi bilo, da se že naredi konec vzrokom tem večnim pritožbam.

— „Deputato obbediente“. — Pišejo nam: Neki župan iz zahodnih Brd je vprašal odličnega Krminčana Furlana: „Zakaj hoče imeti Pajer ravno Gregorčiča za državnega poslanca?“ Furlan mu odgovori: „Perchè don Gregorcig è un deputato obbediente“. (Ker je Gregorčič poslušen poslanec). — Buon appetito don Antonio!

— Povodnji na Goriškem. Povodnji v gorah so napravile več škode tudi gozdovom, ker vode so odtrgale marsikako drevo, katero so videli potem plavati po Soči. Blizu Tolmina je odtrgala voda most, ki je bil novo dodelan. Soča med Tolminom in Volčami pa je segala v soboto čez odnotni kameniti most. Pa tudi druga nesreča bi se bila kmalu zgodila. Manfreda iz Kobarida se je vračal iz Tolmina domov v lahkem koleselju. Ali vsled narasle vode bi bil ostal kmalu na cesti; potegnili so ga iz vode več mrtvega nego živega; rešil se je on in konj, voz pa je ostal v vodi. Pri Barki je odnesla Soča provizoričen lesen most, po katerem so dovažali razni material za gradnjo velikega mosta čez Sočo. Pobralla je razno orodje itd. ter napravila škode več tisoč kron. Škodo v Furlaniji cenijo na pol milijona kron. Polja so razdjana, vse uničeno. V Kaseljanu je voda podrla nasip, kateri so napravili lani s stroški 12.000 kron. Radi tega je bil hudo prizadet kraj Škocijan, kjer je pokončala povodenj 1400 polj, škode je 50.000 kron. V Pajarjanu pri Fiumičelu je pokončanih 900 polj, škode 150.000 kron. Škoda je tako velika, ker je pokončan ves pridelek na polju, in je več hiš postalo nerabljivih za stanovanje. Poškodovane kraje v Furlaniji obišče namestnik Goëss te dni.

— Zgradba novih alpskih tunelov. Kakor se poroča iz Celovca, se prične z deli za tunel skozi Karavanke danes, pri Pyhrn predoru v soboto in pri tunelu skozi Ture v pondeljek.

— Podporno društvo za slovenske visokošole na Dunaju, ki je bilo ustanovljeno l. 1888. je ravnokar izdalo svoje dvanajsetletno poročilo. Iz tega poročila posnamemo, da je društvo imelo v preteklem letu 5504 K 87 v dohodkov in 4308 K 1 v izdatkov. Društvo je razdelilo v 358

slučajih podpore, in je bilo mej podpiranci 31 juristov, 23 filozofov, 6 medicincev, 1 kipar, 2 agronoma, 7 tehnikov in 1 slušatelj graf. zavoda. Mej temi je bilo 48 Kranjcev, 14 Štajercev, 7 Primorcev in 2 Korošca. Vsega skupaj je društvo v dobi svojega obstanka razdelilo 27.921 K 42 v. Priporočamo rodoljubom in rodoljubkinjam naj bi to velevažno društvo krepko podpirali.

— Mestna kopel. Od 8. do 15. junija letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 508 kopelij, in sicer: za moške 360 (pršnih 246, kadnih 114); za ženske pa 148 (pršnih 54, kadnih 94).

— Nepazljiv voznik je Ranzingerjev blapec Val. Velepč. Včeraj zopet navzdol po Prešernovih ulicah ob Marijin trgu ni zavrl voza in tudi ni pazil na konja. Voz je porinil konja naprej in ta je padel. Bila bi se lahko pripetila kaka večja nesreča, če bi ne bili priskočili ljudje na pomoč.

— Premog kradle so na skladišču južnega kolodvora tri delavke. Dve so prijeli, tretja pa je ušla.

— Hranilnično knjižico kranjske hranilnice je izgubil delavec Anton A. na knjižnici je bilo naloženih 200 kron.

— Popravek. V včerajšnji notici „Velik požar v Jurkovem selu“ se je vrnila pomota. Namestu v Žužemberku naj se pravilno čita v Žumberku.

* Indijanci predstavljali Jezusovo trpljenje. Iz Newyorka poročajo, da so v Chilliwacku na Fraser Riveru v britanskej Kolumbiji nedavno predstavljali Indijanci Kristusovo trpljenje. Pri predstavi je sodelovalo 500 Indijancev, a gledalcev je bilo 4000. Predstavo je vodil katoliški misionar Chirousi, kateri je pripravljaval sodelujočo več mesecev za to predstavo. Mej premori je pel indijanski zbor pobožne pesmi. Po predstavi je imel misionar prepoved o Kristusovem trpljenju. Indijanci so bili tako globoko ganjeni, da so se jokaje metali na tla.

* Služkinja milijonarka. „Novoe Vremja“ poroča, da je nedavno umrla stara ruska grofica, ki je bila bogata. V svoji oporoki je zapisala neki služkinji, katera jej je šestnajst let zvesto služila, milijon rubljev, vse svoje dragocenosti, dvoje posestev in pohištvo. Služkinja se je kratko pred smrtjo grofice omožila s kuharjem.

* Pivo v starem veku. Že najstarejši kulturni narodi so varili pijačo, ki je bila slična današnjemu pivu. Egipčansko bajslovje pripoveduje, da je uvedel l. 1960 pred Kristom kralj Osiris neko sladko pivo. Herodot pripoveduje v Egipčanih, ki so prirejali svoje vino iz ječmena. Arbiloh, Aeshil in Sofoklej (720 pred Kc.) tudi poznajo vino iz ječmena, „zythos“. Kot staro, radi piva znamenito mesto je bil Peluzij ob Nilu. Izumitelj današnjega piva pa je bajš Gambirin, kateri je bil v dvanajstem stoletju kralj v Brabantu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. junija. Cesar je danes sankcioniral zakon o pristojbinah pri prepisu posestev. Zakon se razglasi v terek in stopi isti dan v veljavo.

Dunaj 21. junija. V dež. zboru je bil stavljen predlog, naj se določi letnih 20.000 kron za nakupovanje slik in kipov za mestni muzej, v katerem naj se napravi moderna galerija.

Dunaj 21. junija. Nemški nacionalci so hoteli v nedeljo kres žgati, a namestništvo jim je prepovedalo, ker zboruje deželni zbor, češ, da je prižiganje kresa na Dunaju politična demonstracija.

Berolin 21. junija. Ruski car je definitivno sprejel povabilo k velikim vojaškim manevrom pri Gdansku.

Pariz 21. junija. Nadaljujé razprave o zakonu zastran kongregacij je senat odobril tudi § 13, ki določa, da treba za avtoriziranje vsake kongregacije posebnega zakona, nasproti pa sme vlada vsako kongregacijo kar upravnim potom razpustiti.

Madrid 21. junija. V Rondi so se pri jubilejski procesiji zgodili velikanski izgredi. Ljudstvo je duhovščino napadlo, in bombardiralo vojaštvo s kamni. V Braganci na Portugalskem so demonstrantje razgnali procesijo in na škofa metali kamenje.

30.000 kron je glavni dobitek Concordia-loterije. Opozorjamo svoje čitatelje, da bodo srečkanje neprekljeno dne 25. junija 1901.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda
utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (28-25)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Bealjeva cesta št. 1, sraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 206-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opažanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v 5' v senci	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
20	8. sveder	736.3	15.9 sl. jvzhod del. oblač.			60 mm.
21	7. sjutraj	735.1	13.8 sl. jvzh. oblačno			
	2. popol.	734.7	20.8 p.m. szah. sk. oblač.			

Srednja večerajšnja temperatura 16.3°, normale: 18.3°.

Dunajska borza
dne 21. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.20
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlata renta	117.95
Avstrijska krona renta 4%	95.40
Ogrska zlata renta 4%	117.90
Ogrska krona renta 4%	92.95
Avstro-ogrski bančne delnice	1670 —
Kreditne delnice	682.75
London vista	239.70
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.45
20 mark	23.50
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	90.85
C. kr. cekini	11.31

40 mladih prašičev zaklanih
se bode

jutri popoldne ob 3. uri
potom licitacije prodalo
v Mestni klavnici.
Nadzorništvo.
(1337)

Do 1. januarja 1902
se odda

služba zdravnika
bratovskega sklada kranjske industrijske družbe na Jesenicah. (1330-1)
Prosilci za to službo, ki so dlje časa izvrševali svoj poklic praktično, posebno v kakem kirurški oddelku, naj vložijo svoje prošnje do konca avgusta 1901 pri ravnatelstvu kranjske industrijske družbe.
Potrebno je znanje kakega slovanskega jezika. Prosto stanovanje. Plača po dogovoru.
Kranjska industrijska družba
na Jesenicah, Kranjsko.

Št. 1603.

Razpis.

(1315-2)

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje

mesto konceptnega adjunkta

ki je podeli najprej za leto dni provizorično z adjutom 2000 K, potem pa ob zadovoljivem službovanju definitivno z uvrstitvijo v III razred konceptnih uradnikov v smislu zborničnega plačnega in napredovalnega predpisa, potrjenega po c. kr. trgovinskem ministru (2000 K letne plače in 480 K aktivitetne doklade) Definitivno nastavljeni uradniki imajo pravico do pokojnine na podlagi pokojninskega statuta, potrjenega po c. kr. trgovinskem ministru.

Prošnje, opremljene z dokazili o dovršenih pravoslovnih in državoslovnih študijah, o znanju jezikov, o drugačni usposobljenosti in o dosedanjem službovanju, je najpozneje do 9. julija t. l.

vložiti pri zbornici.

V Ljubljani, dne 18. junija 1901.

Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko.

Žrebanje že v torek!

Concordia-srečke
à 1 krono

Glavni dobitek
kron 30.000 vrednosti.

priporočila (1083-18)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Mlad

trgovski pomočnik

manufakturne in špecerijske stroke, spreten prodajalec, želi svoje sedanje mesto premeniti.

Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“.
(1297-2)

Prodajalka

se vsprejme.

Služba je trajna, prijetna ter lahko izvršljiva. Zahteva se 100 gld. jamstva in hitrost v računanju.
(1332)

Natančneje v upravnistvu „Slov. Nar.“.

Izurjenega

čevljarskega pomočnika
in
učenca
išče

(1233-1)

Vincenc Teuž
čevljar, Begunje, Gorenjsko.

Čevljarska obrt

se takoj odda pod prav ugodnimi pogoji.

Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.
(1307-3)

Št. 19.673.

Razglas.

Vsled sklepa magistratnega gremija z dne 14. junija 1901

premestilo se je stajališče dela iskajočim poljskim delavcem, koscem, žanjicam itd. odslej z Marijinega trga na cesarja Jožefa trg.

To se daje na znanje.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 18. junija 1901.

Redka prilika!

Usled visoke starosti in bolezni prodam svojo črez 70 let obstoječo

trgovsko hišo

z zemljišči, trgovino z mešanim blagom in lepim kurentnim skladiščem blaga, ki je združeno s prodajo tobaka in kolekov. V neposredni bližini se nahaja gostilna in žganjarna, ledenica, vse v najboljšem stanu, z velikim dokazljivim prometom na najboljšem mestu, v jako lepem trgu na Spodnjem Stajerskem, kjer je tudi c. kr. davkarinja, c. kr. okrajno sodišče, rudniki, tovarne in dobro obiskovano zdravilišče. Treba je 10-12.000 gld. glavnice. Neobhodno potrebno je tudi znanje slovenskega jezika. — Ponudbe pod „Zagotovljena bodočnost“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ do 24. t. m.
(1271-3)

Lepa hiša

v kateri je večletna trgovina, na dobrem prostoru v Borovnici, se iz proste roke proda.

Več pove lastnik Fran Verbič v Borovnici.
(1298-3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Praga čez Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m sjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Praga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m sjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m sveder v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Praga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m sjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m sjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m sveder iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m sveder osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Praga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m sjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m sveder, istotako. **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m sjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m sjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Kdor potrebuje

šaluzij, lesenih in pletenih rolet, železnih in lesenih štacunskih kapk, (973) (2)

naj se obrne naravnost na prvo hrvatsko tovarno šaluzij, rolet, lesenih in železnih kapk in kartonaže

G. Skrbič

v Zagrebu

Ilica št. 40.

Ceniki brezplačno in franko.

Varovati se je popotnikov, ki denar zahtevajo naprej!

Išče se služba
magacinerja ali poslovođje.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod šifro „J. K.“.
(1299-2)

Trgovski učenec

kateri je dovršil vsaj 5 razredno ljudsko šolo, vsprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom.
(1308-2)

Franc Tomšič
trgovec v Bazovici pri Trstu.

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, tudi izurjen komptuarist, želi premeniti službo tu ali kje na deželi.

Ponudbe pod „Trajnost“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.
(1318-2)

Dve košnji

posebno dobre, šest oralov velike senožeči blizu Ljubljane, se takoj ceno prodasta.

Vpraša naj se pri upravnistvu „Slov. Naroda“.
(1317-2)

Izvrsten Schmitzberger

teran in refoško

priporočila (1244-5)

vinska pivnica **Lassnik**
v Wolfvih ulicah št. 1.

Spreten potnik

se sprejme proti proviziji in stalni plači po zmožnosti pri (1319-2)

Jos. Petriču

tovarniška zaloga papirja v Ljubljani.

Mizarska zadruga

v Šent Vidu pri Ljubljani

se priporočila slav-nemu občinstvu v naročitev

raznovrstne

temne in likane

sobne

oprave

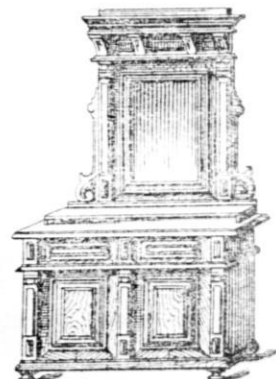
iz suhega lesa, solidno izdelane po lastnih in predloženih vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporočila

Josip Arhar

načelnik.

(502-17)

Na Starem trgu št. 20
se bode prodajalo

20.000 ostankov

in sicer: kotona, batista, cefirja, damskega blaga, blaga za moške obleke, preprog, gradla, platna, plavo tiskanega blaga, satina, namiznega blaga, gradla za motroce, posteljnega gradla, kakor tudi namizne garniture, namizni prti, posteljne odeje, posteljne predložke, bluze, predpasniki, kravate, zavrtniki, srajce (za dame in za moške), brisače, nogovice, obujke, robci, rute za na glavo, serviete.
(1294-3)

Cene so tako nizke, da bode zaloga bržkone v kratkem razprodana, zato naj nihče ne zamudi prilike.

Trdne cene! Nihče ni primoran, kaj kupiti! Trdne cene!